

ЕВРОПЕЙСКА КОМИСИЯ

Брюксел, 29.6.2012 г.
COM(2012) 354 final

**ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ, СЪВЕТА,
ЕВРОПЕЙСКИЯ ИКОНОМИЧЕСКИ И СОЦИАЛЕН КОМИТЕТ И КОМИТЕТА
НА РЕГИОНИТЕ**

**относно функционирането на процедурата за уведомяване съгласно
Споразумението на СТО за техническите пречки пред търговията (Споразумение
за ТПТ)**

{SWD(2012) 189 final}

**ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ, СЪВЕТА,
ЕВРОПЕЙСКИЯ ИКОНОМИЧЕСКИ И СОЦИАЛЕН КОМИТЕТ И КОМИТЕТА
НА РЕГИОНИТЕ**

**относно функционирането на процедурата за уведомяване съгласно
Споразумението на СТО за техническите пречки пред търговията (Споразумение
за ТПТ)**

1. ВЪВЕДЕНИЕ

Споразумението за техническите пречки пред търговията (наричано по-долу „Споразумението за ТПТ“)¹ е едно от 13-те многостранни споразумения за търговия със стоки, договорени по време на Уругвайския кръг. То влезе в сила през 1995 г. със създаването на Световната търговска организация (СТО). Това споразумение задължава всички членове на СТО да уведомяват Световната търговска организация за техническите регламенти и процедурите за оценка на съответствието на стоките на етап проект и дава възможност на останалите членове на СТО да ги коментират.

- Процедурата представлява конкретен начин за подпомагане на **предприятията от ЕС, включително малките и средните предприятия (МСП)**, за да се **подобри техният достъп до пазарите на трети страни**, тъй като:
- Тя позволява техническите пречки пред международната търговия да бъдат открити и премахнати при източника.
- Тя помага на законодателните институции в ЕС и в държавите членки и на икономическите оператори от ЕС да се запознаят с новите технически регламенти и процедури за оценка на съответствието на другите членове на СТО.
- Тя позволява на ЕС да насърчава своя регулаторен подход и да дава своя принос за регламентите на други членове на СТО по време на диалога, който се провежда преди приемането на нови регламенти.
- Тя допринася за сближаването на регламентите и стандартите на международно равнище.

Процедурата за уведомяване за ТПТ следователно е важен елемент на търговската и индустриалната политика на ЕС² и допринася за постигането на целите чрез

¹ http://ec.europa.eu/enterprise/tbt/index.cfm?fuseaction=library.viewLibrary§ion_id=1&dsplLang=en

² Съобщение на Европейската комисия „Търговия, растеж и световни дела — Търговската политика като ключов елемент на стратегията на ЕС 2020“ — COM(2010) 612 окончателен; Съобщение на Европейската комисията „Интегрирана индустриална политика за ерата на глобализацията — Извеждане на преден план на конкурентоспособността и устойчивото развитие“ — COM (2010) 614 окончателен.

стратегията „Европа 2020“³, **по-специално за интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж.**

Първата цел на настоящия доклад е да привлече вниманието на европейските институции и на консултативните органи, както и на икономическите оператори от ЕС, включително МСП, към възможностите, които процедурата за уведомяване за ТПТ предлага. **Втората му цел** е да представи най-новите тенденции за този инструмент чрез изготвяне на общ преглед на развитието на процедурата през последните години. **Трето**, Комисията използва възможността, която дава този доклад, за да препоръча конкретни действия за по-нататъшни подобрения. За да се възползва от процедурата за уведомяване относно регламентите на други членове на СТО, от ключово значение е ЕС не само да спазва задълженията, предвидени в Споразумението за ТПТ, но също така активно да допринася за подобряването на ефективността на процедурата. Важно е Европейският парламент, Съветът и държавите членки да са наясно как функционира процедурата за уведомяване за ТПТ и да си сътрудничат с Комисията за постигане на целите на съответствието и засилената прозрачност.

2. ПРЕДСТАВЯНЕ НА ПРОЦЕДУРАТА ЗА УВЕДОМЯВАНЕ ЗА ТПТ

2.1. Задължения съгласно Споразумението за ТПТ

Споразумението за ТПТ има за цел да се улесни международната търговия, като същевременно с него се признава правото на членовете на СТО да приемат национални технически регламенти и процедури за оценка на съответствието, които могат да създадат технически пречки пред търговията (поради разходи за приспособяване в резултат на различаващите се правила, разходи за информация и др.). За да се гарантира, че такива мерки не създават дискриминационни или ненужни пречки пред търговията, споразумението за ТПТ съдържа редица материалноправни и процедурни условия, които членовете на СТО трябва да спазват при разработването на технически регламенти и процедури за оценка на съответствието.

Тези материалноправни и процедурни условия се прилагат за всички технически регламенти и процедури за оценка на съответствието, които засягат търговията със стоки, независимо дали те са промишлени или земеделски. За разлика от стандартите, които имат доброволен характер, техническите регламенти определят задължителните характеристики на продукта и свързаните с тях процеси и производствени методи⁴. Процедурите за оценка на съответствието се използват, за да се определи дали продуктите отговарят на тези задължителни изисквания.

2.1.1. Материалноправни условия: недискриминация, избягване на ненужни пречки пред търговията, прилагане на съответните международни стандарти

Мярка, която попада в обхвата на Споразумението за ТПТ, трябва да е в съответствие с **принципа на недискриминация**. Принципът на недискриминация, който е крайъгълен камък на правото на СТО, е установен в Общото споразумение за митата и търговията (ГАТТ). Той забранява дискриминация между внасяните и местно произведените стоки

³ Съобщение на Европейската комисията „Европа 2020“: Стратегия за интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж — COM(2010) 2020 окончателен.

⁴ Правилата, определени в Споразумението за ТПТ по отношение на стандартите, няма да се обсъждат в настоящия доклад.

(принцип на национално третиране, член III от ГАТТ) и между внасяните стоки (принцип на „най-облагодетелствана нация“, член I от ГАТТ). По същия начин в член 2.1 от Споразумението за ТПТ се изисква членовете на СТО да предоставят третиране на продукти с произход от територията на друг член на СТО, което е не по-малко благоприятно от това, предоставено на подобни продукти от местен произход и на подобни продукти с произход от която и да било друга страна.

Освен това техническите регламенти са разрешени единствено когато са **необходими за постигане на легитимна цел**. По същия начин, процедурите за оценка на съответствието не трябва да бъдат по-строги или да се прилагат по-строго, отколкото е необходимо, за да се даде адекватна увереност на извършващия внос член на СТО, че продуктите отговарят на съответните изисквания. Неизчерпателен списък на легитимните цели може да се намери в член 2.2 от Споразумението за ТПТ, който включва предотвратяване на измамни практики, защита на здравето или безопасността на хората и околната среда. В периода между 2008 г. и 2011 г. защитата на здравето и безопасността на хората беше посочена като легитимна цел, която се преследва при приблизително половината от уведомленията за ТПТ⁵. Нещо повече, това изискване за „необходимост“ означава, че трябва да се постигне баланс между преследваната легитимна цел и риска от неизпълнение, за да бъде избран подход, който включва най-малко ограничаване на търговията, но има същата ефективност. За тази цел националният законодателен орган може да се позове на Споразумението за ТПТ, което предлага няколко подхода за улесняване на търговията, като използване на технически регламенти, основани на изпълнението, и признаване на равностойността на техническите регламенти на други членове на СТО и резултатите от чуждестранни оценки на съответствието⁶.

Съответните международни стандарти трябва също да се използват при разработването на технически регламенти или процедури за оценка на съответствието. Някои разпоредби от Споразумението за ТПТ насърчават използването на международни стандарти като начин за насърчаване на хармонизирането на техническите регламенти. В частност член 2.4 гласи, че когато съществуват съответни международни стандарти, членовете на СТО „ги използват... като основа за своите технически регламенти“, освен когато такива международни стандарти биха били неефективни или неподходящи за изпълнението на преследваните легитимни цели. Вътрешен технически регламент може, например, да излезе извън рамките на това, което се изисква от съответния международен стандарт, за да се постигнат целите на правната уредба на член на СТО, свързани с изменението на климата, или за да се отговори на легитимните очаквания на неговите граждани чрез подходящо ниво на защита. Подобни принципи са определени в член 5.4 по отношение на процедурите за оценка на съответствието.

2.1.2. Формално условие: уведомяване за проектозаконодателство

Съгласно членове 2.9 и 5.6 от Споразумението за ТПТ членовете на СТО са длъжни да **уведомят за техническите регламенти и процедурите за оценка на съответствието**, когато са изпълнени следните две условия: първо, липсва съответен международен

⁵ Уведомяващите органи трябва да посочат целта и да обосноват мярката по точка 7 от формуляра за уведомление, придружаващ проекта на технически регламент или процедурата за оценка на съответствието.

⁶ Вж. членове 2.8, 2.7 и 6.3 от Споразумението за ТПТ.

стандарт или проектомярката не е „в съответствие“ със съществуващия съответен международен стандарт, и второ, предлаганата мярка може да има значителен ефект върху търговията на други членове. Понятието за значителен ефект върху търговията на други членове включва както ефекти върху търговията на други членове, които повишават вноса, така и такива, които намаляват вноса, стига те да са значителни⁷.

Уведомленията се правят на **подходящ предварителен етап, когато все още могат да се внесат изменения и допълнения и могат да се вземат предвид направените коментари**⁸. Уведомяващият член предоставя разумен срок на останалите членове, в който да направят писмени коментари. В рамките на комитета по ТПТ членовете на СТО са се договорили, че срок от 60—90 дни се счита за разумен. Развитите страни се насърчават да предоставят повече от 60 дни за коментари⁹. Коментарите се обсъждат при поискване и се вземат предвид. Това означава, че другите членове на СТО могат да бъдат постоянно информирани за развитието на нови или изменени изисквания към продуктите. Уведомленията, които секретариатът на СТО получава, са публично достъпни¹⁰, така че икономическите оператори също да имат възможност да бъдат предупредени и да се запознаят с новите изисквания.

Членовете на СТО имат право да **коментират в писмена форма** предложените технически регламенти или процедури за оценка на съответствието. По принцип коментарите следва да се позовават на факта, че предложените регламенти не са в съответствие със Споразумението за ТПТ. Коментарите следва да доведат до диалог с уведомяващия член на СТО. Правото да се правят официални коментари в рамките на тази процедура се ограничава до членове на СТО и не се предоставя на заинтересовани страни, като например икономически оператори. Следователно е необходимо опасенията на икономическите оператори да бъдат предавани чрез член на СТО. Всеки член на СТО преценява как да организира начина, по който опасенията на неговите собствени икономически оператори се изслушват и вземат предвид.

2.2. Вътрешна организация на ЕС по отношение на процедурата за уведомяване

Различните страни трябва да участват и да сътрудничат помежду си, за да може процедурата за уведомяване да функционира правилно и да бъде полезна и ефективна. В ЕС участието на европейските институции, държавите членки и икономическите оператори е от изключителна важност. Уебсайт за ТПТ, създаден от ЕС, помага за координиране на участието на всички участници.

2.2.1. Европейската комисия

Споразумението за ТПТ изисква от всеки член на СТО да създаде орган по уведомяване, за да се гарантира прилагането на разпоредбите относно процедурите за уведомяване, и да се гарантира, че съществува информационен център¹¹. Информационният център трябва да отговоря на всички основателни запитвания от

⁷ Препоръка на комитета по ТПТ: Документ на СТО G/TBT/1/Rev.10, т.7.

⁸ Членове 2.9.2 и 5.6.2 от Споразумението за ТПТ.

⁹ Препоръка на комитета по ТПТ: Документ на СТО G/TBT/1/Rev.10, т.7.

¹⁰ Вж. базата данни за ТПТ на Европейската комисия: <http://ec.europa.eu/enterprise/tbt/> или Системата на СТО за управление на информация за ТПТ: <http://tbtdocs.wto.org>.

¹¹ Член 10 от Споразумението за ТПТ.

други членове и заинтересованите страни относно приетите или предложените технически регламенти или процедурите за оценка на съответствието, и също така отговаря за обработката на коментарите, получени от други членове на СТО относно уведомленията¹². В ЕС тези задължения се изпълняват от едно звено на Европейската комисия в Генерална дирекция „Предприятия и промишленост“¹³, обособено като **център на ЕС за уведомления и информация относно ТПТ**.

Центърът на ЕС за уведомления и информация относно ТПТ осъществява две функции. Той гарантира, че законодателството на ЕС, което се приема от Европейския парламент и Съвета или от Европейската комисия като мярка за прилагане, се съобщава на СТО на етап проект. Той е отговорен и за разпространението на уведомленията на други членове на СТО до всички заинтересовани страни и гарантира, че на уведомяващия член на СТО се изпращат коментари от името на ЕС, когато има вероятност въпросната мярка да затрудни достъпа до пазара на износителите от ЕС. За представянето на коментари по отношение на уведомление на друг член на СТО, центърът на ЕС за уведомления и информация относно ТПТ търси съдействие от всички заинтересовани страни, т.е. секторните звена на Европейската комисия, звената на Генерална дирекция „Търговия“, делегациите на ЕС в трети страни, държавите членки и предприятията в ЕС. При изготвянето на коментари от страна на ЕС по отношение на уведомленията на другите членове на СТО, центърът на ЕС за уведомления и информация относно ТПТ се уверява, че те са съгласувани с всички политики на ЕС.

2.2.2. Съзаконодателни институции на ЕС: Парламент и Съвет

Европейският парламент и Съветът също играят важна роля, тъй като те приемат законодателство, съдържащо технически регламенти и процедури за оценка на съответствието, които трябва да бъдат в съответствие със Споразумението за ТПТ. Като се има предвид, че Споразумението изисква уведомяване на етап проект, центърът на ЕС за уведомления и информация относно ТПТ уведомява другите членове на СТО относно законодателството на ЕС, което определя изискванията към продуктите, които попадат в обхвата на Споразумението за ТПТ, след като Комисията е приела предложение за регламент, директива или решение на Европейския парламент и на Съвета. Комисията анализира коментарите на други членове на СТО и ги взема предвид при законодателната процедура.

При изготвянето и приемането на изменения и допълнения към предложението на Комисията както Съветът, така и Парламентът трябва да вземат предвид неговото въздействие върху международната търговия. Другите членове на СТО внимателно следят законодателните дискусии и често коментират в писмена форма или на заседанията на комитета по ТПТ (които се провеждат три пъти годишно в рамките на СТО в Женева) съвместимостта на предложените изменения със Споразумението за ТПТ.

2.2.3. Държави членки

Освен центъра на ЕС за уведомления и информация относно ТПТ, всички 27 държави членки имат свои собствени органи за уведомяване за ТПТ и информационни центрове.

¹² Препоръка на комитета по ТПТ: Документ на СТО G/TBT/1/Rev.10, т.7.

¹³ Звено ENTR/C/3 „Уведомления за технически регламенти“

Държавите членки са длъжни да преценят дали предложените от тях национални технически регламенти и процедури за оценка на съответствието биха имали значително въздействие върху търговията и, ако е така, пряко да уведомят СТО за тях. Отговори на коментари от други членове на СТО обаче се дават от центъра на ЕС за уведомления и информация относно ТПТ (след съгласуване със засегнатата държава членка) от името на ЕС, тъй като тези отговори се считат за част от общата търговска политика, която е от изключителната компетентност на ЕС¹⁴. Координацията между държавите членки и Европейската комисия се осигурява чрез вътрешната процедура на ЕС за уведомяване, предвидена в Директива 98/34/ЕО¹⁵, а службите на Комисията се срещат всяка година с представители от засегнатите държави членки, за да подобрят тази координация.

Държавите членки също така трябва да информират своите публични органи и националните икономически оператори относно задълженията и възможностите, свързани с процедурата за уведомяване за ТПТ. Комисията редовно получава коментари от страна на държавите членки относно уведомления на други членове на СТО. Някои държави членки са установили ефективни национални механизми за получаване на обратна връзка пряко от националната промишленост, включително от по-малки бизнес сдружения или от отделни фирми. Комисията използва тази обратна връзка, за да се бори срещу евентуални технически пречки пред търговията.

2.2.4. *Икономически оператори*

Коментарите от промишлеността на ЕС по отношение на уведомления на други членове на СТО са от голямо значение, за да се предотврати появата на ненужни пречки пред международната търговия. Няколко европейски промишлени федерации със седалище в Брюксел са добре запознати със средствата, предлагани от Споразумението за ТПТ, и редовно изпращат коментари до службите на Комисията¹⁶. Някои дават своя принос също чрез Консултативния комитет за достъп до пазари, който е създаден в контекста на стратегията на Европейската комисия за достъп до пазара¹⁷. Други европейски икономически оператори изпращат своите коментари до делегацията на ЕС в уведомяващия член на СТО.

Комисията осигурява вътрешна координация, за да гарантира, че всички коментари достигат до центъра на ЕС за уведомления и информация относно ТПТ, който изготвя официалните коментари на ЕС. Като се има предвид, че срокът за коментар често е относително кратък, 60—90 дни, важно е икономическите оператори от ЕС да

¹⁴ Член 207 от Договора за функционирането на Европейския съюз.

¹⁵ Директива 98/34/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 22 юни 1998 г. относно определяне на процедура за предоставяне на информация в областта на техническите стандарти и регламенти (ОВ L 204, 21.7.1998 г., стр. 37).

¹⁶ С цел повишаване на осведомеността сред икономическите оператори, Комисията организира мащабна конференция на 29 март 2007 г. в Брюксел. Броят на участниците в конференцията беше 150. За повече информация вж. http://ec.europa.eu/enterprise/tbt/index.cfm?fuseaction=library.viewLibrary§ion_id=175&dspLang=en.

¹⁷ Съобщение на Европейската комисия „Глобализирана Европа: Тясно сътрудничество за осигуряване на достъп до пазари за европейските износители“ — COM(2007) 183 окончателен.

представят своите опасения възможно най-скоро и преди крайния срок, определен от уведомяващия член на СТО¹⁸.

2.2.5. Уебсайт на ЕС във връзка с ТПТ

За да се осигури пряк достъп до уведомленията и да се улесни координацията между всички участници, центърът на ЕС за уведомления и информация относно ТПТ създаде свой собствен публичен **уебсайт за ТПТ**¹⁹ през 2004 г. Този уебсайт осигурява публичен достъп до **базата данни за ТПТ**, която съдържа всички формуляри за уведомление, проектотекстове и коментари, изпратени и получени от Европейската комисия.

Уебсайтът предоставя общ преглед на всяко уведомление за ТПТ: документите, за които е направено уведомление, всякакви налични преводи, като коментарите, изпратени и получени от Европейската комисия, са показани на отделна уеб страница за всяко уведомление. Публикуването на всички документи гарантира пълна прозрачност на действията на ЕС по Споразумението за ТПТ. В допълнение, икономическите оператори и други заинтересовани страни могат да се абонират за **система за предупреждение за нови уведомления** и да правят справки с **ежемесечен преглед** на дейността на центъра на ЕС за уведомления и информация относно ТПТ.

Броят на абонатите на системата за предупреждение показва, че използването на уебсайта на центъра на ЕС за ТПТ се увеличава от 2004 г. насам. През 2011 г. в системата за предупреждение са регистрирани 529 частни или публични субекти (в сравнение със 182 през 2005 г.) и са извършени 15 000 търсения в базата данни. Една трета от абонатите са от трети страни. Центърът на ЕС за уведомления и информация относно ТПТ представи няколкократно своята база данни на комитета по ТПТ и неговото съдействие бе потърсено от други членове на СТО, които искат да разработят свои собствени уебсайтове.

3. РЕАКЦИЯТА НА ЕС НА НАЙ-НОВИТЕ ПРОМЕНИ

3.1. Приспособяване към нарастващ брой уведомления за ТПТ

ЕС винаги е бил активен при извършване на мониторинг на мерките на трети държави и е успявал да се справи с нарастващия брой уведомления за ТПТ. Броят на уведомленията за ТПТ нараства значително. Докато през 1995 г., годината на влизане в сила на Споразумението за ТПТ, бяха направени уведомления за по-малко от 400 проектотекста, от тогава този брой се увеличи повече от три пъти, като достигна 1216 през 2011 г.²⁰ През последните 16 години членовете на СТО направиха уведомления за общо почти 15 000 текста. В периода 2004—2009 г. увеличението на броя на уведомленията беше голямо: техният брой се увеличи слабо през първите десет години от процедурата за уведомяване за ТПТ (от по-малко от 400 през 1995 г. до 638 през 2004 г.) преди, в рамките на шест години, да се покачи от 638 до почти 1500 (вж.

¹⁸ В идеалния случай Комисията следва да получи коментари 3 седмици преди крайния срок, определен от уведомяващия член на СТО във формуляра за уведомление.

¹⁹ <http://ec.europa.eu/enterprise/tbt/>.

²⁰ Представените в настоящия доклад данни за брой уведомления не включват уведомленията за допълнения/поправки.

графиката, намираща се в точка 1 от работния документ на службите на Комисията SWD(2012)189).

Първата причина за това нарастване е промяната на броя на членовете на СТО, от 128 в началото на 153 през 2011 г. Сред новоприсъединилите се членове има някои значими членове като Китай, който се присъедини през 2001 г., Саудитска Арабия (2005 г.), Виетнам (2007 г.) и Украйна (2008 г.). Кампаниите за повишаване на осведомеността, организирани от Секретариата на СТО и националните центрове за информация относно ТПТ, също оказаха въздействие. Освен това както секретариатът на СТО, така и членовете на СТО финансираха и участваха в проекти за техническа помощ в областта на ТПТ на регионално и национално равнище. Друга съществена причина е засилената регулаторна дейност на членовете на СТО през последните пет години в новоразвиващи се сектори, като енергийната ефективност или информацията за потребителите. На последно място, възможно е финансовата криза, която застраши националните икономики, да е довела до повишаване на регулаторната дейност.

ЕС наблюдаваше и проследяваше внимателно тази разрастваща се регулаторна рамка. Това е отразено в броя на коментарите на ЕС относно уведомленията на трети държави, който е пропорционален на увеличения брой на уведомленията за ТПТ. Така в периода между 2004 г. и 2009 г. броят на коментарите на ЕС почти се удвои, от 47 на 91 за година. През 2011 г. ЕС изпрати 102 коментара — най-големият брой коментари изпращани досега (вж. графиката, намираща се в точка 1 от работния документ на службите на Комисията SWD(2012)189). Освен това той използва активно заседанията на комитета по ТПТ за допълване на своите писмени коментари с устни твърдения, както и за да изиска предприемането на последващи действия в отговор на своите коментари. ЕС е един от най-активните членове на комитета по ТПТ, представящ коментари във връзка с уведомленията на други членове на СТО, които биха могли да създадат ненужни пречки пред търговията. В зависимост от проекта на текста, за който е направено уведомление, ЕС може да поиска оттегляне, изменение, отлагане или да поиска да бъдат направени пояснения. Съществуват редица примери за успешно сътрудничество с трети държави, които са довели до благоприятен резултат за ЕС и международната търговия.

Примери за постижения по процедурата за ТПТ:

Оттегляне: Проекторегламентът на Колумбия за алкохолните напитки²¹ наложи твърде строги изисквания за етикетирание, които биха довели до значителни разходи за икономическите оператори. След интервенциите на ЕС в заседанията на комитета по ТПТ и неговите писмени коментари, колумбийските органи оттеглиха регламента.

Изменение: Уведомлението на Бразилия относно оценката на съответствието за безопасността на играчките²² предложи обременяваща и дискриминационна процедура за оценка на съответствието. По искане на ЕС и няколко други търговски партньори Бразилия измени своя регламент през 2010 г. чрез опростяване на процедурата си за оценка на съответствието за внесени играчки.

Отлагане: Уведомлението на Индия относно автомобилни гуми беше направено за първи път през 2006 г.²³ В резултат на писмените коментари на ЕС и неговите многобройни изявления по

²¹ G/TBT/N/COL/120.

²² G/TBT/N/BRA/259, 313 и 339.

²³ G/TBT/N/COL/20.

време на заседанията на комитета по ТПТ, приемането на проекта на текста беше отложено. Уведомление за изменена версия беше направено през 2010 г.²⁴

Пояснение: Във връзка с уведомлението на Китай относно надзора и управлението на проверката и карантината при вноса на твърди отпадъци Китай поясни, че вносителите, които са акредитирани съгласно определени европейски стандарти, също биха отговаряли на критериите за изискваната регистрация²⁵.

3.2. Реагиране на активното участие на повече членове на СТО

ЕС също така се приспособява към появата на нови участници в процедурата за ТПТ и техните критични мнения относно неговите регулаторни избори. Значителното увеличение на броя на уведомленията през последните години не следва да се приписва само на големите държави, а също така и по-малки световни участници, каквито са Саудитска Арабия, Катар и Бахрейн. Тази тенденция беше потвърдена от активното участие на развиващи се държави като Уганда, която направи уведомления за най-голям брой текстове през 2010 г.

Все повече членове на СТО участват активно в процедурата, като правят все повече уведомления и също така коментират направени уведомления. Други членове на СТО често коментират текстове, за които са направени уведомления от ЕС. През 2011 г. центърът на ЕС за уведомления и информация относно ТПТ получи 25 коментара от трети държави, по-специално от Китай, Нова Зеландия, Япония и САЩ (вж. графиката, намираща се в точка 2 от работния документ на службите на Комисията SWD(2012)189). През последните години ЕС беше членът на СТО, който получи най-много коментари в комитета по ТПТ. В действителност ЕС, в качеството си на огромен експортен пазар с 500 милиона потенциални потребители, който често стои начело на регулаторни промени, поощряващи високо равнище на защита на потребителите и преследващи амбициозна екологична политика, бива следен отблизо от страна на голям брой търговски партньори.

ЕС отговаря на всички получени коментари, като прави пояснения във връзка със своето законодателство, защитава го или го изменя, когато това е необходимо. Отговорите се предоставят в писмена форма по отношение на писмени коментари, получавани от центъра на ЕС за уведомления и информация относно ТПТ съгласно процедурата за уведомяване, или в устна форма по време на заседания на комитета по ТПТ в отговор на изявления, направени от други членове на СТО. Европейската комисията отговаря поотделно на писмените коментари на всеки член на СТО от името на ЕС. По-голямата част от въпросите, повдигнати във връзка със законодателството на ЕС от 1995 г. насам, са свързани със сектора на селското стопанство, регистрацията на химикалите, хуманното отношение към животните и екопроектирането/ етикетирането.

Примери за бързата реакция на ЕС:

Изменение: Регламент на Комисията от 2002 г. относно продуктите от лозаро-винарския сектор²⁶ беше изменян многократно в отговор на уведомленията и коментарите, направени във

²⁴ G/TBT/N/COL/40.

²⁵ G/TBT/N/COL/649.

²⁶ G/TBT/N/EEC/15.

връзка с него от трети държави. Когато през 2008 г. беше направено уведомление за нов регламент на Комисията²⁷, 11 разпоредби от проектотекста бяха изменени с оглед отчитане на писмените коментари на 4 различни членове на СТО.

Взимане предвид на опасенията на други страни: Освен на писмените коментари, ЕС също отговори и на опасения, изразени в устна форма по време на заседанията на комитета по ТПТ. Поради това опасенията на трети страни във връзка с REACH²⁸ бяха взети предвид в ръководствата, целящи улесняване на прилагането на този регламент.

Пояснение: През 2010 г. няколко членове на СТО изразиха своите опасения в комитета по ТПТ за това, че европейската рамка за акредитация, създадена по силата на Регламент (ЕО) № 765/2008²⁹, би могла да намали възможността на органите по оценка на съответствието извън ЕС да изпълняват своите задачи в регламентираната област. ЕС поясни, че новите правила са били разработени единствено за целите на вътрешния пазар, както и че възможностите за приемане или признаване на резултатите от чуждестранни оценки на съответствието остават незасегнати от новия регламент.

3.3. Изпращане пред предизвикателството, свързано с прозрачността

В съответствие с общата тенденция ЕС също увеличи съществено броя на уведомленията, които той прави на година. През последните десет години броят на тези уведомления се увеличи повече от три пъти, от 17 на 63. През 2008 г. броят на уведомленията на ЕС се удвои в сравнение с предходната година (вж. графиката, намираща се в точка 2 от работния документ на службите на Комисията SWD(2012)189). Броят на уведомленията на държавите членки варираше от 1995 г. насам, но се стабилизира през последните 3 години, като на година се извършват 54 уведомления (вж. графиката, намираща се в точка 3 от работния документ на службите на Комисията SWD(2012)189). При все това броят остава нисък в сравнение с броя на уведомленията на държавите членки по вътрешната процедура за уведомяване³⁰.

По отношение на срока за коментар от 60—90 дни, който се дава на другите членове на СТО преди приемане на законодателството, обект на уведомление, статистиката показва, че на практика определеното време за коментари е варирано между 58 и 61 дни през последните 5 години, в сравнение с 46 дни през 1997 г.³¹. По отношение на уведомленията на ЕС, средният брой на дните през 2011 г., определени за предоставяне на коментари беше 65 (вж. графиката, намираща се в точка 4 от работния документ на службите на Комисията SWD(2012)189). Този напредък предостави на членовете на СТО повече възможности за анализиране на техническите правила на трети държави и подпомогна усъвършенстването на процедурата за ТПТ. При все това, както е подчертано в последния преглед на търговската политика на ЕС, извършен от СТО, продължителността на срока за коментари, свързани с уведомленията на държавите — членки на ЕС, може да бъде допълнително удължен³².

²⁷ G/TBT/N/EEC/264.

²⁸ G/TBT/N/EEC/52.

²⁹ G/TBT/N/EEC/152.

³⁰ Директива 98/34/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 22 юни 1998 г. относно определяне на процедура за предоставяне на информация в областта на техническите стандарти и регламенти, ОВ L 24, 21.7.1998 г., стр. 37.

³¹ Шестнадесети годишен преглед на прилагането и функционирането на Споразумението за ТПТ: Документ на СТО G/TBT/29, стр. 6.

³² „Преглед на търговската политика: Европейски съюз“, Доклад на секретариата на СТО от 2011 г., стр. 46: „За приблизително 17% от уведомленията на отделните държави членки, срокът

Напредъкът, постигнат по отношение на прозрачността, е съразмерен на стъпките, предприети от членовете на СТО с оглед повишаване на осведомеността за процедурата за ТПТ. Вътрешната координация, която цели да се гарантира, че цялото законодателство, попадащо в приложното поле на Споразумението за ТПТ, бива съобщавано на подходящ етап, трябва да бъде внимателно и ежедневно следена, а националните административни органи трябва да бъдат уведомявани за това законодателство. Европейската комисия беше особено активна в тази област с редовно организирани от нея семинари за службите ѝ и за държавите — членки на ЕС. Центърът на ЕС за уведомления и информация относно ТПТ организира три семинара за службите на Комисията в периода 2008—2011 г.

4. **МНОГОСТРАННИ ДИСКУСИИ ОТНОСНО ПРОЗРАЧНОСТТА В ПРОЦЕДУРАТА ЗА УВЕДОМЯВАНЕ ЗА ТПТ**

4.1. **Оставащи затруднения**

Комитетът по ТПТ издаде и усъвършенства подробни препоръки относно прозрачността,³³ които подобриха прилагането на процедурата за уведомяване, когато са следвани от членовете на СТО³⁴. При все това **някои членове на СТО все още не изпълняват основните задължения, които имат съгласно процедурата за уведомяване за ТПТ**, каквито са задължението за обикновено уведомяване или задължението за уведомяване на етап проект. Това обикновено се дължи на липсата в рамките на националните административни органи на координация, която да гарантира, че органът по уведомяване е запознат с промените на законодателството, които е необходимо да бъдат съобщени, или на невъзможността на органа по уведомяване да наложи задължение за уведомяване на административния орган, отговорен за предложеното законодателство. Някои членове на СТО не правят уведомление за законодателството, прието от законодателните органи (каквото е парламентът), тъй като координацията между органа по уведомяване и законодателния орган може да бъде договорена по-трудно.

Освен това не всички държави членки на СТО използват възможността да правят коментари относно предложени технически регламенти и процедури за оценка на съответствието. Много членове срещат затруднения, свързани с проследяване на постъпилите уведомления или със събирането на технически експертен опит, необходим за анализирането на определени уведомления. По подобен начин не всички информационни центрове на СТО функционират пълноценно. Някои от тях отговарят рядко, други просто докладват, че са уведомили компетентните органи относно запитването, но често, въпреки нееднократни напомняния, не се предоставя никакъв отговор. Това значително затруднява постигането на добри резултати с процедурата и я прави по-малко ефикасна.

за коментар, или периодът между датата на публикуване на уведомление и датата на неговото приемане, е по-малко от 60 дни“ (обхванат период: октомври 2008 г.—януари 2011 г.).

³³ Документ на СТО G/TBT/1/Rev.10.

³⁴ Например срок за коментар от 60—90 дни, отговори на един от трите официални езика на СТО, пряк достъп до съобщения текст чрез формата за уведомяване, споделяне на неофициални преводи, съобщаване на приетите и публикувани текстове и пр.

Все още съществуват някои сиви зони, свързани с **приложното поле на Споразумението за ТПТ** и задължението за уведомяване. Макар че две неотдавнашни решения на експертната група към СТО³⁵ би трябвало да помогнат за по-ясното определяне на приложното поле на споразумението, все още остават несигурности, свързани по-специално с изискванията за производствени методи, несвързани с продуктите (които нямат никакво влияние върху техническите характеристики на крайния продукт), както и несигурности по отношение на доброволното етикетирание, свързано с определени изисквания без налагане на специално етикетирание.

Анализирането на текстовете, за които е направено уведомление в рамките на относително **кратък срок за коментар от 60 дни**, особено когато проектотекстовете трябва да бъдат преведени, остава едно от главните предизвикателства за членовете на СТО и за икономическите оператори. **Бюджетът за преводи** все още е твърде ограничен. От изключително значение е да бъде повишена **осведомеността сред икономическите оператори** за процедурата и за възможността за изпращане на коментари до органите на членовете на СТО. Това важи в особена степен за сдруженията или националните дружества, особено МСП, които разполагат с ограничени вътрешни ресурси за анализиране на предложените правила и навременно реагиране.

Накрая, комитетът по ТПТ **не следва да се превръща във форум, който просто докладва опасенията на отрасъла**. Той следва да предоставя възможност на публичните органи да обменят мнения относно предложени технически регламенти и процедури за оценка на съответствието въз основа на всички аспекти на съответната политика.

4.2. Редовни разисквания по време на заседанията на комитета по ТПТ и тригодишни прегледи

Редовните заседания на комитета по ТПТ, и по-специално прегледът относно функционирането и прилагането на Споразумението за ТПТ, който се извършва съгласно член 15.4 от Споразумението за ТПТ на всеки три години, са повод за обсъждане и разясняване на някои затруднения и предизвикателства, свързани с процедурата за уведомяване. Комисията използва редовно тези тригодишни прегледи, за да предлага начини за подобряване на прозрачността в процедурата за уведомяване. ЕС участва активно във всички дискусии, свързани с тригодишния преглед и изготви документ за прозрачността³⁶ към Петия тригодишен преглед,³⁷ който приключи през ноември 2009 г.

Тригодишните прегледи са важни не само заради проблемите, свързани с процедурата за уведомяване, а също така и заради някои общи въпроси, свързани със Споразумението за ТПТ: **добра регулаторна практика, процедури за оценка на съответствието, стандарти, техническа помощ и функционирането на комитета по ТПТ**. Поради това комитетът по ТПТ се превърна във важен форум, в който членовете на СТО могат да обсъждат въпроси, свързани с международната търговия на стоки и

³⁵ САЩ — Мерки свързани с вноса, пускането в продажба и продажбата на риба тон и продукти от риба тон (DS381) и САЩ — Изисквания за етикетирание на определени държави на произход (DS 384, DS 386).

³⁶ Документ на СТО G/TBT/309.

³⁷ Документ на СТО G/TBT/26.

политическите подходи. Комисията редовно използва този комитет, за да представя подходите на политиката на ЕС на други членове на СТО, както и за да насърчава регулаторното сближаване чрез използването на добра регулаторна практика в разработването на технически регламенти и процедури за оценка на съответствието.

Освен това Комисията предоставя общи прегледи на програмите на ЕС и държавите членки за техническа помощ за развитие на държавите, включително помощ за проблеми, свързани с ТПТ³⁸. На заседанието на комитета по ТПТ от юни 2011 г., Швеция представи своята програма за наставничество, приложена в периода 2008—2011 г., за подпомагане на създаването и функционирането на центровете за уведомление и информация относно ТПТ в 7 държави от Субсахарска Африка³⁹. В допълнение на програмите за техническа помощ на ЕС и държавите членки, Центърът на ЕС за уведомления и информация относно ТПТ беше посетен, по искане на определени членове на СТО, от други членове на СТО, които пожелаха да научат повече за неговата организация и начин на функциониране⁴⁰. Експертите по ТПТ от Европейската комисия също участваха в семинарите за техническа помощ, организирани от СТО в различни региони в света.

5. ЗАКЛЮЧЕНИЯ И ПЕРСПЕКТИВИ

Процедурата за уведомяване за ТПТ е **мощно средство за информиране относно регулаторните промени, свързани със стоките в трети държави**. Когато членовете на СТО спазват задължението за уведомяване, това дава възможност на другите членове на СТО да се запознаят с новите технически регламенти и процедури за оценка на съответствието и осигурява конкретен начин за реагиране на техническите пречки пред търговията. Същевременно процедурата дава възможност общите тенденции при други членове на СТО или при един конкретен член на СТО да добият широка известност и следователно предоставя важна информация за търговската и индустриалната политика на ЕС.

За да се възползва в пълна степен от нея, разбира се, е от решаващо значение самият ЕС да спазва принципите и да изпълнява задълженията, предвидени в Споразумението за ТПТ. **Ако ЕС не спазва правилата, той не може да изисква от другите да правят това**. Следователно законодателството на ЕС и държавите членки трябва да бъде съобразено с принципите на Споразумението за ТПТ и то трябва да бъде съобщавано съгласно правилата с максимална степен на прозрачност.

Предоставянето на предложеното законодателство за внимателен преглед от други членове на СТО също така може да бъде много полезно. Коментарите на другите членове могат да помогнат за откриване на проблеми, които не са били забелязани, или аспекти, които не са били взети предвид при изготвянето на законодателството⁴¹.

³⁸ Документ на СТО G/TBT/303.

³⁹ Бурунди, Етиопия, Кения, Руанда, Танзания, Уганда и Замбия.

⁴⁰ Посещение от делегацията на Индия през 2007 г., от длъжностно лице от Информационния център за ТПТ на Китай през 2009 г. и от делегацията на Тунис през 2011 г.

⁴¹ Въпреки анализа и оценката на въздействието, включително оценката на последиците върху международната търговия, които Комисията редовно осъществява преди да предложи законодателство.

Освен това процедурата дава на регулаторите по света възможност за съпоставяне на политически подходи, както и възможност за отразяване на причините за приемане на различни законодателни актове. Поради това процедурата за уведомяване за ТПТ служи като **инструмент, предоставящ база за сравнение**, и при необходимост може да допринесе за определена степен на сближаване на международно равнище. Освен това процедурата подпомага ЕС при представяне и популяризиране на неговите регулаторни решения. Тези решения са основани на задълбочен анализ, подкрепен от доказателства, обстойни консултации със заинтересованите страни и изчерпателна оценка на въздействието. В допълнение тя дава на ЕС възможност да обяснява основанията за своите решения на други държави.

Понастоящем Комисията, държавите членки и икономическите оператори използват процедурата ефикасно. Въпреки това Комисията вижда, че все още е налице необходимост от подобрене и поради това възнамерява да предприеме следните действия:

Действие 1: Допълнително повишаване на осведомеността, за да се насърчи предоставянето на коментари от икономическите оператори от ЕС, включително МСП

Комисията ще продължи да уведомява своите служби, икономическите оператори и държавите членки за предимствата на процедурата, включително за възможността за изпращане на коментари директно до Комисията. По-специално Комисията ще продължи да организира семинари и конференции с държави членки и икономически оператори, включително МСП, както и да насърчава държавите членки да повишават осведомеността сред националните икономически оператори.

В контекста на прилагането на Съобщението от Комисията за подкрепа на икономическите дейности на МСП извън ЕС⁴², Комисията ще продължи също така да проучва какви допълнителни мерки могат да бъдат предприети, за да се подпомогне по-активното участие на МСП в процедурата за уведомяване. Комисията ще гарантира, че бъдещият многоезичен онлайн портал⁴³, предоставящ информация относно чуждестранните пазари, която е от практическо значение за предприятията, както и общият преглед на наличните дейности за подкрепа, свързани с пазарите извън ЕС, ще съдържат препратка към базата данни за ТПТ⁴⁴. Освен това Комисията възнамерява да подобри своя уебсайт за ТПТ през 2012 г., за да го направи по-удобен за използване от икономическите оператори, включително МСП.

Действие 2: Отстояване на правото на икономическите оператори да получават информация относно приложими изисквания за достъп до пазара от информационните центрове за ТПТ

Споразумението за ТПТ задължава членовете на СТО да създадат информационен център за ТПТ, който да отговаря на всички основателни запитвания от други членове и заинтересовани страни относно приети или предложени технически регламенти,

⁴² Съобщение на Комисията — „Малък бизнес, голям свят — ново партньорство за подпомагане на МСП да се възползват от глобални възможности“ COM(2011)702 окончателен.

⁴³ Вж. точка 4.2.2 от Съобщението на Комисията „Малък бизнес, голям свят — ново партньорство за подпомагане на МСП да се възползват от глобални възможности.“

⁴⁴ <http://ec.europa.eu/enterprise/tbt/>.

процедури за оценка на съответствието и стандарти⁴⁵. По този начин се създава канал за пряка комуникация между икономическите оператори и органите на другите членове на СТО, от които те могат да получават информацията относно изискванията за достъп до пазара, свързани с технически регламенти, процедури за оценка на съответствието и стандарти. Такъв канал за пряка комуникация може да представлява интерес във връзка с конкретни въпроси, когато другите източници на информация, каквито са базата данни за достъп до пазара на ЕС⁴⁶ или уебсайтовете на трети държави, не съдържат достатъчно информация. По тази причина Комисията възнамерява да рекламира информационните центрове за ТПТ на обновения уебсайт за ТПТ. В зависимост от наличните човешки ресурси Комисията ще обмисли също така и възможността за оказване на подкрепа на европейски икономически оператори, имащи нужда от информация, например, ако не са получили отговори на запитванията, които са изпратили на информационните центрове на други членове на СТО.

Действие 3: Допълнителна координация с други важни инструменти на търговската и индустриалната политика на ЕС

Комисията ще продължи да използва процедурата за уведомяване за ТПТ като част от своята търговска и индустриална политика и ще се опита да създаде повече полезни взаимодействия между различните аспекти на политиката. Екипите за достъп до пазари в делегациите на ЕС в трети държави могат, например, да оказват ценна подкрепа, ако разполагат със средства за мониторинг на уведомленията за ТПТ, да създадат мрежа за събиране на коментари от предприятия на ЕС в трети държави, да установят връзки с отделите на Комисията със седалища в Брюксел и да следят отблизо дейностите на компетентните органи в трети държави. Когато това е възможно, Комисията ще продължи да използва съществуващи или нови регулаторни диалози и преговори за търговски споразумения, за да се справя с общи или конкретни пречки пред търговията, които са били установени чрез процедурата за уведомяване за ТПТ. Освен това Комисията ще продължи да насърчава пълно съблюдаване на задължението за уведомяване, както и на съответните препоръки на комитета по ТПТ, чрез преговори относно главите, свързани с ТПТ, в споразумения за свободна търговия, включително и разпоредби относно прозрачността.

Действие 4: Допълнителна подкрепа за функционирането на процедурата за уведомяване за ТПТ на многостранно и двустранно равнище

Комисията ще продължи да разработва и подобрява функционирането на процедурата чрез активно участие в заседанията на комитета по ТПТ. Тя възнамерява да предостави друг документ относно прозрачността в процедурата за уведомяване в контекста на Шестия тригодишен преглед, който предстои да бъде проведен през ноември 2012 г. Освен това Комисията ще обмисли начините, по които може да бъде оказана допълнителна подкрепа на развиващите се държави, за да могат те да участват по-ефективно в процедурата за уведомяване. Това може да включва засилено оказване на съдействие на централите за уведомление и информацията относно ТПТ, особено на централите в съседните на ЕС държави.

⁴⁵ Вж. член 10 от Споразумението за ТПТ.

⁴⁶ <http://madb.europa.eu/>.

Комисията ще разгледа възможността за насърчаване на секретариата на СТО да развие допълнително своята система за управление на информацията⁴⁷ която да бъде ефикасен инструмент за всички членове на СТО, даващ възможност за по-бързо публикуване на уведомления и позволяващ на членовете лесно да получават цялата необходима информация относно уведомленията и да участват по-добре в процедурата.

Действие 5: Максимално придържане към правилата за уведомяване

Комисията се ангажира да гарантира, че предложенията на Комисията, както и прилагането на законодателството, прието от Комисията, са съобразени със Споразумението за ТПТ, както и че за тях е направено уведомление на етап проект със срок за коментар от 60—90 дни за други членове на СТО. Освен това тя ще гарантира, че коментарите на други членове на СТО се обсъждат и взимат предвид преди финализиране на законодателството. Важно е да се предвиди достатъчно време в рамките на процеса на приемане, за да се даде възможност за изпълнение на задължението за уведомяване.

Действие 6: Допълнителни усилия за подобряване на прозрачността в обикновената законодателна процедура

По отношение на предложенията до Европейския парламент и Съвета, които съдържат технически правила и процедури за оценка на съответствието, Комисията започна да уведомява членовете на СТО за значителните промени, въведени в законодателната процедура, когато тези предложения предизвикват интереса на други членове на СТО, и когато обикновената процедура позволява това⁴⁸. С цел подобряване на прозрачността може да бъде подновен срокът за коментар, който би дал възможност на другите членове на СТО да коментират промените, въведени в обикновената процедура, както и да изпращат получените коментари на съзаконодателите. Комисията ще проучва тази възможност за всеки отделен случай.

Действие 7: Засилена координация с държавите членки

С цел постигане на съгласувана, ефикасна търговска политика и максимално възползване от процедурата, ЕС трябва да действа съгласувано. Държавите членки трябва изцяло да изпълняват задълженията си по Споразумението за ТПТ и да подкрепят политиката за прозрачност на ЕС в процедурата за уведомяване чрез ефективна координация на своите действия. Комисията ще продължи да уведомява държавите членки за важните аспекти на процедурата, както и за най-новите развития. Тя призовава и държавите членки от своя страна също да осигурят координация.

⁴⁷

<http://tbtims.wto.org/web/pages/search/notification/Search.aspx>.

⁴⁸

В тези случаи Центърът на ЕС за уведомления и информация относно ТПТ уведоми другите членове на СТО чрез допълнение към оригиналните уведомления относно становищата на Съвета и Европейския парламент, без обаче да обяви нов срок за коментар относно въведените промени.